

som Erfaringerne gøres, komme til at lave meget om paa den. — Med disse Ord skal jeg anbefale Lovens Fremme.

Høst: Da jeg i alt væsentligt har kunnet slutte mig til de Anskuelser, som i Gaar bleve fremførte af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Nellemann) og det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), kan jeg indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger. Der er jo rejst Spørgsmaal om, hvorvidt der egentlig er nogen Trang til denne store Reform. Naar jeg skal sige min Mening, tror jeg, at hos den store Befolkning føles der neppe nogen Trang til en saadan Reform som denne, der her foreligger. Jeg tror, at ude omkring i Landet er man egentlig ganske vel fornøjet med den nuværende Tilstand, skønt der naturligvis, som vi alle vide, er Mangler ved den; men disse maatte vel kunne afhjælpes uden en saadan radikal Omformning; som dette Lovforslag medfører. At der i det hele ikke har vist sig stor Interesse for Retsreformen, tør man vel nok sige er bekræftet derved, at Ordføreren i det andet Ting beklagede sig over saa faa Medlemmer, der vare til Stede ved Sagens Behandling der. Det tyder jo stærkt paa, at det just ikke er en Reform, som vækker saa stor Interesse, som ønskeligt kunde være.

Med Hensyn til at der i Lovforslaget er henlagt en Del af de Forretninger, som henhøre under Retsbetjentene til Politimesteren, saa kan jeg henholde mig til de Udtalelser, som ere fremkomne særlig fra det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Nellemann). Det staar ogsaa for mig som meget tvivlsomt, om man, hvis man lægger disse Forretninger under Politimesteren, saa egentlig gennemfører det Princip, som man har villet gennemføre: at adskille Retsplejen fra Forvaltningen. Jeg kan godt se, at i praktisk Henseende er det ganske heldigt at have dem henlagte derunder, men Spørgsmaalet er, om man ikke derved kommer til at bryde det Princip, som egentlig skulde ligge til Grund for hele Reformen.

Der er et Punkt, som jeg skal tillade mig at fremhæve. Det var, saa vidt jeg forstod, den højtærede Ministers Mening, at Underretskredsene skulde være saa store som muligt; de vedkommende Dommere kunde alligevel godt faa Tid til at besørge de Dommerforretninger, som blive underlagte dem. Jeg tror, man skal være lidt varsom med at gøre disse Retskredse alt for store. For det første vil det blive til

Besvær for Publikum, og dernæst maa vi huske paa, at ifølge Loven skal Dommeren have Vejledningspligt, og hvis han skal have Vejledningspligt i Retskredse, som maaske blive dobbelt saa store, som de nu ere, bliver det næsten uoverkommeligt for ham. Jeg tror derfor, at man skal være lidt varsom med at gøre Retskredsene alt for store.

Med Hensyn til Vidneafhøring og Eds aflæggelse er der jo kommet forskellige Anskuelser frem, og jeg kan ganske slutte mig til det Standpunkt, at det maa anses for meget uheldigt, hvis Folk, der indkaldes som Vidner, skulle kunne nøjes med at afgive en Erklæring paa Ære og Samvittighed. For det første skulle de vel godtgøre, at de virkelig have Ære og Samvittighed, og det kan maaske tit være noget vanskeligt for dem, som benytte sig af denne Udvej til at slippe for at aflægge Ed. Men dernæst skal jeg gøre opmærksom paa, at det er ikke saa sjældent, at Tingsvidner, Søforklaringer benyttes som Bevismidler ved Sager, der forhandles ved Retter i Udlandet, og hvis man tror, at udenlandske Domstole ville tage Hensyn til Vidner, der ikke have aflagt Ed, men som kun have afgivet en Forklaring paa Ære og Samvittighed, tror jeg, at man vil tage fejl. — Der kan selvfølgelig tvistes, om Eden skal aflægges før eller efter Forklaringen. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det, men jeg maa være enig med det ærede Medlem for 12te Kreds (Barentsen) i, at hvis Eden bliver aflagt efter Forklaringen, kan man tit undgaa den, idet Parterne vedtage, at Forklaringen skal være lige saa god, som om der var aflagt Ed paa den.

Der er i Lovforslaget tillagt Vidner en vis Godtgørelse. Jeg tror nu, at denne Godtgørelse er bleven lovlige lille, idet det jo ofte kan være et betydeligt Indtægts-tab for Vidnerne, naar de skulle rejse flere Mil, ofte i ganske smaa Sager, især i Injuriesager, og spille en hel Dags Arbejde, og Godtgørelsen er jo kun meget ubetydelig. Desuden skulle de jo have Befordringsgodtgørelse, men det forekommer mig, at Befordringsgodtgørelsen, saaledes som den er foreslaaet, er altfor lille. Baade for Vidner og for Nævninger er det foreslaaet, at de kun skulle have Godtgørelse for Rejse paa 3die Klasse Jernbane og 2den Klasse Dampskib, og hvor de ikke kunne benytte disse Befordringsmidler, faa Vidner 7 Ø. pr. Kilometer, og Nævninger 20 Ø. Hvorfor Nævninger skulle have 20 Ø., ved jeg nu ikke, for man skulde dog